

SOS-magasinet

UTGITT AV SOS-BARNEBYER / NR 4 • 2016

RITA ERIKSEN OM HJEM TIL JUL **SIDE 10**

DAGEN DA DET GODE VANT OVER DET ONDE **SIDE 12**

BENTE LIER: JEG GLEDER MEG! **SIDE 16**

Tema

DEN VANSKELIGE VEIEN TIL KLASSEROMMET

SIDE 4-9

SOS
BARNEBYER

Et trygt hjem for alle barn

Takk for engasjementet fra våre
HOVEDSAMARBEIDSPARTNERE:

Vi takker for støtten fra våre
HOVEDBIDRAGSYTERE:

STIFTELSEN
BALDER

SOS-BEDRIFTSPARTNERE

- Apollo
- Espira Gruppen AS
- DIPS ASA
- Prosafe AS

Takk til våre partnere. Sammen med dere
bygger vi langsiktige, stabile samfunn hvor
barn har en fremtid.

For mer informasjon, kontakt
Linda Cecilie Dale.
Telefon: 23 35 39 00
E-post: bedrift@sos-barnebyer.no

Vi gjør de usynlige synlige

Tiende november stod flere av oss foran Stortinget og løftet opp mobilene våre med bilder av omsorgsløse barn.

220 millioner barn har mistet, eller står i umiddelbar fare for å miste, omsorgen fra sin familie. Dette er ti prosent av verdens barn og et svært høyt tall. Og det kan være lett å spørre seg: Nyttir min lille innsats i en verden hvor fattigdom og humanitære kriser alltid rammer barna hardest?

Jeg vet at det nytter. Du som fadder vet at det nytter. Hver eneste dag bidrar SOS-barnebyer til at barn og voksne kan få et godt liv og en sikker fremtid, slik at de igjen kan bli ressurssterke bidragsyttere inn i egne lokalsamfunn. På den måten skapes ringvirkninger og endring. Ikke bare for noen få, men for mange.

Vi stod foran Stortinget for å tale barnas sak. Vi ville gjøre de svakeste synlige for politikerne på Løvebakken. Det er en risiko for at de gode tiltakene som skal skape utvikling for barn, ikke når frem til alle. Omsorgsløse barn har ikke noen som kan ta dem med til helsestasjonen, eller første skoledag. Barna lever på siden av samfunnet uten å være registrert noe sted. Da risikerer vi at norsk bistand ikke når frem. Vi kan heller ikke nå bærekraftmålenes ambisjon om «ikke å etterlate noen», så lenge ti prosent av barna i verden står utenfor.

I dette nummeret av SOS-magasinet kan du bli med oss til Malawi og lese om konsekvensene dette har for barn i landet. Du kan også lese om vårt ambisiøse mål om å gi 3000 barn en ny start og en verdig oppvekst til jul.

Takk for at du allerede er med og gjør en forskjell. Din innsats betyr mye.

«Jeg vet at det nytter. Du som fadder vet at det nytter. Hver eneste dag bidrar SOS-barnebyer til at barn og voksne kan få et godt liv og en sikker fremtid.»

Bente Lier

SOS-magasinet utgis av Stiftelsen
SOS-barnebyer Norge, Mariboes gt. 13,
Postboks 733 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon: 23 35 39 00
E-post: sos@sos-barnebyer.no
Ansvarlig redaktør: Bente Lier
Redaktør: Kristin Stoltzenberg

Design og layout: IteraGazette
Trykk: Color Print AS
Opplag: 95 000
Forsidefoto: George Kurian
Red. avsluttet: 15.11.16
Kontonr.: 8380 08 73730
www.sos-barnebyer.no

scener fra krigens pusterom

Livet i krigsrammede områder i Syria er nesten uutholdelig. Våre kolleger har i høst jobbet utrettelig for å redde liv og gjøre hverdagen mulig å holde ut for barn som har mistet alt.

EIDA ER 40 ÅR og gravid med sitt andre barn. Familien har levd på flukt, men føler seg relativt trygge i SOS-barnebyers midlertidige senter i Aleppo. Eida vet ikke om hun tør å dra inn til sykehuset når hun skal føde, fordi sykehus lenge har vært utsatte angrepsmål. Hennes største ønske er at krigen er over før barnet blir født. – Jeg håper han aldri kommer til å oppleve det vi har opplevd, sier hun.

TID FOR ANSIKTSMALING! Med litt farge og fantasi kan man forvandles til det man måtte ønske, enten det er et dyr, en blomst, eller rett og slett få noen morsomme fargerike øyne. Lek er viktig for å bearbeide traumer. SOS-barnebyers ansatte gjør en stor innsats for å få tankene til barna vekk fra krig og frykt.

DET KJENNES TRYGT med et fast grep rundt fingeren til en voksen, synes nok denne lille jenta. Hun blir undersøkt ved SOS-barnebyers mobile klinikk i Aleppo. Det er stor mangel på helsearbeidere i Syria. I sommer ble det meldt om at over 700 helsepersonell har mistet livet i krigen siden den begynte for over fem år siden. Siden den gang har tallet bare steget.

SOS-BARNEBYER sørger for at barn og voksne på flukt, får et måltid med varm mat daglig. Her venter barna på dagens servering, og stemningen i køen er god. For barn som vokser opp i krig, blir krigen fort det normale. Disse barna trenger mer enn noen å erfare at verden også kan være et godt sted.

SOS-barnebyer på 140 ord

Følg @sos_barnebyer på Twitter.
Her er noen av våre siste tweets.

SOS-barnebyers familiemodell er en god løsning for enslige mindreårige asylsøkere, sier @SolveigHorne #train4childrights #vårenyebarn
7. november

Godt over hundre tusen nordmenn har sett Arlinda (12). Hva med dere @erna_solberg og @jonasgahrstore? Har dere sett videoen? #deomsorgsløse
4. november

Gratulerer med #fredsprisen til Colombias president! Vi håper at dette kan styrke håp om fred.
7. oktober

Takk for gode nyheter i #statsbudsjettet. Å bekjempe fattigdom og gi langsiktig bistand er avgjørende for #deomsorgsløse og verdens utvikling
5. oktober

Hele 85 prosent av barna i Malawi begynner på skolen i første klasse. Dette er historien om hvorfor vi likevel ikke kan juble.

Tekst: KRISTIN STOLTENBERG
Foto: GEORGE KURIAN

**– SKOLE BETYR ALT, MEN OFTE ER JEG
SÅ SULTEN AT JEG IKKE ORKER Å GÅ**

Vincent, John, Lynda og Yonas lever på storebror Steves strøjobber. Søsknene frykter at voksne skal ta fra dem den lille landjorda de arvet da foreldrene døde.

– Mange av menneskene i området her dør. Derfor drømmer jeg om å bli lege. Jeg vil gi folk medisiner og hjelpe dem, slik at de kan leve, sier Yonas (11).

Han har trukket inn i skyggen under trærne bortenfor jordhytta. Sola har kjørt gradestokken godt opp på 40-tallet. Hverken han, eller de fire søsknene har spist i dag. Kanskje kan det bli noe maisgrøt senere, hvis storebroren er heldig og tjener litt penger på en strøjobb. Steve (20) er god på å bygge gjerder. Men siden de aller fleste i dette området lever under fattigdomsgrensen, har naboene nok med å håndtere sin egen nød.

– Hver dag er vi redde for at vi ikke skal klare å skaffe nok mat, sier Steve.

Etter at foreldrene døde av aids, moren i 2006 og faren i 2014, er søsknene overlatt til seg selv. For Steve ble påkjenningen så stor at han droppet ut av skolen, og fortsatt sliter han med traumer. Men for Yonas og de tre andre føles skolen som en redningsplanke inn i en ny fremtid.

– Det siste jeg tenker på før jeg sovner, er skolen, sier Yonas.

Og det er derfor det kjennes så vondt de dagene han og søsknene må være hjemme. Det er dager hvor kroppen ikke lystre fordi

de er sultne, eller syke. Det er dager når klærne er ødelagt, eller i perioder de ikke har skolebøker. Dager som gjør at fremtiden rykker enda et hakk lenger unna.

DE VANSKELIGE TALLENE

Norge bruker 117 millioner bistandskroner på utdanningstiltak i Malawi, viser Norad-tall fra 2015. I tillegg gjør norske myndigheter en stor innsats i tre distrikter for å støtte jenters utdanning. Siden

«Utdanning er viktig for å drive landet vårt fremover, men når barna ikke kommer seg på skolen, blir disse målene umulig å nå»

årtusensskiftet har andelen barn som begynner i grunnskolen økt fra 78 til 85 prosent. Og lese- og skrivekyndigheten blant unge er gått opp fra 68 til 75 prosent.

Det hadde vært godt å kunne stoppet her. Slått oss til ro med tall som viser en formidabel satsing på å få folk på skolen.

Men det finnes dessverre flere tall. Malawi kan nemlig vise til moderate, og på enkelte områder negative resultater innen utdanning.

- Mange av de som fullfører grunnskolen er funksjonelle analfabeter.
- I grunnskolen er det vanlig med én lærer på opptil 150 elever.
- Hver fjerde elev går samme klasse om igjen.
- Bare 28 prosent av jentene og 35 prosent av guttene når så langt som å fullføre 8. klassetrinn.

Mange av disse barna er i samme situasjon som Yonas og søsknene. De er så sultne at de ofte ikke orker å gå på skolen, og hvis de går er det vanskelig å konsentrere seg og faktisk lære noe. Derfor mener Phillip Tegha, nasjonal koordinator for familieprogrammene i SOS-barnebyer Malawi, at blikket må løftes ut av klasserommet og inn i lokalsamfunnet og til barnas hjemmesituasjon. Ved å styrke familier i krise, forebygge at barn blir forlatt og tilby gode alternative omsorgsløsninger, får barn den stabiliteten som er helt essensiell for at de skal få utbytte av skolegang og læring.

59 prosent av befolkningen i Malawi er barn. Barn med drømmer og fremtidshåp. Ved å gi barn stabil og god omsorg, kan også landets fremtid bli lysere.

Rodney (nr. to fra venstre) og søsknene måtte slutte på skolen da faren ble syk.

– Det er et enormt gap mellom et lite barn og myndighetene. I dag går utdanningsmidler i hovedsak til å styrke skoler. Utdanning er viktig for å drive landet vårt fremover, men når barna ikke kommer seg på skolen, blir disse målene umulig å nå, sier Phillip Tegha.

RODNEY SLUTTET DA FAREN BLE SYK

Hvis han bare hadde kunnet gå på skolen! Rodney (15) trivdes så godt. Men etter at faren ble syk, er det helt umulig. Klærne er så hullete at det er flaut å vise seg i dem. Han har ingen skolebøker, og ikke har familien nok mais til å stille sulten til ham og de seks søsknene. Regningen etter farens to måneder lange sykehusinnleggelse, samt en alvorlig tørkeperiode forverrer situasjonen.

– Det er vondt å se de andre barna gå til skolen hver morgen. Jeg har så lyst til å være sammen med dem, leke og lære, sier Rodney.

Men hvordan skal han og de andre komme seg på skolen? Kanskje når tørken har gitt seg og de muligens klarer å dyrke litt på jordlappen sin igjen? Når faren, Luka, blir frisk? Han vet ikke.

– Jeg synes det er så trist at barna ikke kan gå på skolen. Utdanning er viktig for familien min, sier Luka.

INGEN ENKEL LØSNING

I jakten på løsninger er det lett å konkludere med at matservering på skolen er veien å gå. SOS-barnebyer Malawi serverer mat på sine skoler fra november til mars. Norske myndigheter støtter flere skolematprosjekter i landet. Også på de offentlige skolene – som sliter med å skaffe kvalifiserte lærere – er det mat hver dag. Men problemet er, som Phillip Tegha i SOS-barnebyer sier, at når maten er spist, går mange av barna hjem.

– Spørsmålet er om serveringen fører til læring. Skolene bruker mye tid på å lage mat, opptil to timer pr dag. Så, ja, barna kommer på skolen, og ja, de spiser et varmt måltid – men de lærer ikke noe mer. Kvaliteten på utdanningen går ned, sier Tegha.

Slik kunne han fortsatt. Det finnes en rekke eksempler på kortsiktige tiltak, men svært få eksempler på langsiktig investering i familier og lokalsamfunn.

– Det er vondt å se hvordan mange av barna har det, men løsningen ligger ikke i å gi familiene materielle ting opp i hendene. Da vil de slutte å kjempe. Og da kommer hverken de, eller landet vårt videre, sier Tegha.

Og det er derfor SOS-barnebyer stiller krav til alle som deltar i

FAKTA BARN I BLINDSONEN

- 220 millioner, 10 prosent av verdens barn, lever uten eller står i umiddelbar fare for å miste omsorgen fra foreldre eller andre voksne.
- Dette er barn som lever på gata, er barnearbeidere, blir giftet bort, ikke får skole eller helseoppfølging, har ansvar for syke, småsøsken, er alene på flukt, eller utsatt for vold og menneskehandel.
- De fleste av Norges 12 samarbeidsland har dårlige og utdaterte systemer for registrering av barn. Barn som ikke telles, teller heller ikke når politikk skal settes ut i livet. Det er uvisst om utviklingstiltak når dem.
- Hvis ti prosent av verdens barn risikerer å bli stående utenfor utviklingstiltak, er det ikke mulig hverken å skape sterke og stabile samfunn, eller nå FNs bærekraftsmål.

Det er ikke uvanlig at én lærer underviser opptil 150 elever. På denne skolen er det klasserom inne, ute under tak og under skyggefulle trær.

familieprogrammene. Familiene må lage en plan for hvordan de selv skal komme ut av situasjonen, enten det handler om lånefinansiering, nytt tak, eller utdanning. Deretter velger SOS-barnebyer hvilke tiltak vi støtter, og på hvilke vilkår. Og det nytter: I fjor ble 55 prosent av familiene i våre familieprogram over hele verden selvstendige, slik at de kunne greie seg uten støtte. En familie er i gjennomsnitt 34 måneder i programmet.

YONAS FÅR STØTTE

For Yonas og søsknene, som er ganske nye i familieprogrammet, kan det for eksempel bli aktuelt med en plan som inkluderer en spare- og lånegruppe, medisinsk oppfølging, college til 17-åringen og skredder-utdannelse til Steve.

– Vi kaller oss selv et fattig land, men folk utenfor Malawi kommer hit og ser muligheter. Hvorfor kan ikke vi se de samme? Spør Tegha.

Han mener landet slites av en tankegang om at suksess er det samme som et liv i skjorte og slips, og ikke yrkesfag. Det er tanker han jobber for å endre.

– Det finnes fremtidshåp. Vi har mange suksesshistorier om folk som har sett muligheter i livet, sier han.

I oktober startet en flerårig kampanje

for å registrere innbyggere. Bare to prosent av barna i Malawi er registrert ved fødselen, viser tall fra 2013. Nye ID-papirer blir blant annet nødvendig for å kunne gå på skolen.

– Mange av de mest sårbare familiene får ikke med seg disse beskjedene. De kan ikke lese, de går ikke på møter og de er flaue over sin situasjon. Og, mest alvorlig, de blir forstått og unnskyldt av lokal-samfunnet. Dermed får de ikke ta del i utviklingen, sier Tegha – som fremover vil arbeide for at alle registrerer seg.

DRØMMER OM ET LIV PÅ KONTOR

Tiwonge vet ikke hvor gammel hun er, men hun vet nøyaktig når barna er født. Etter at mannen døde, er hun alene om alle inntekter. Noen dager er hun borte i seks timer på jakt etter belgfrukten Okra, som hun prøver å bytte i mais – så de i hvert fall skal få ett måltid om dagen. I de timene er barna alene hjemme, og da hender det skoledagen ryker. Det gjør den også når ungene er slitne etter å ha forsøkt å sove stående, på de tørre områdene som finnes, mens regnet har høljet inn gjennom det ødelagte taket.

Det er ikke så lenge siden Francis (11) droppet helt ut av skolen, men etter at

familien ble med i SOS-barnebyers familieprogram er han tilbake i klasserommet – når han orker. Han vet nemlig hva han vil med livet sitt.

– Jeg har lyst til å bli manager på et kontor. Jeg var på et kontor en gang. Da så jeg noen mennesker bære papirbunker fra ett kontor til et annet. Og jeg så en mann som satt bak en datamaskin. Jeg håper at jeg en dag kan gjøre det samme, sier Francis.

FAKTA SOS-BARNEBYER I MALAWI

- Vi har jobbet i Malawi i Afrika siden 1986, og driver et titalls programmer innen omsorg, utdanning og helse.

- Gjennom SOS-familieprogram styrker vi 8000 barn og familiene deres til bedre oppvekstvilkår. Blant annet deltar 1400 foreldre i spare- og lånegrupper etablert av SOS-barnebyer i Malawi.

- Vi driver fire barnebyer i landet, samt flere skoler, barnehager og helsestasjoner.

- Jobber aktivt med å påvirke myndighetene til å inkludere denne målgruppen barn.

Det hender Tiwonge må forlate barna i seks timer om dagen for å finne mat, da er det ikke alltid Francis og Cynthia kommer seg på skolen. Eldstedatteren Patience (midt i bildet) droppet ut av skolen da hun fikk lille Wema.

Kunnskap trenger gode vekstvilkår. Hvis ti prosent av verdens barn blir stående utenfor utviklingstiltak, er det ikke mulig å nå FNs bærekraftsmål.

FAKTA MALAWI

Befolkning: 15 – 17 millioner, barn utgjør 59 prosent av befolkningen. Det er forventet at befolkningen vil øke til 40 millioner i 2040.

Antall foreldreløse: 1 million barn har mistet én eller begge foreldrene. 700 000 på grunn av HIV/aids.

Barnedødelighet (under 5 år): 71 av 1 000. 72 prosent av befolkningen lever under fattigdomsgrensen.

Francis vet hva han vil med livet sitt: Han vil bli manager på et kontor.

40 prosent av barna i Malawi er engasjert i en form for arbeid, for eksempel med å skaffe vann og mat til familien.

3000
barn skalHJEM
TIL JUL

Sanger Rita Eriksen har vært SOS-fadder i 15 år.
– Alle barn trenger noen som er glade i dem, og som kan beskytte dem når det trengs, sier hun.

EN STEMME FOR BARN

Sangartist Rita Eriksen (50) bruker utestemme når hun snakker om trygg barndom og bistand. – Ingen av delene er en selvfølge. Derfor er det fantastisk at barn som har det vondt, kan få et trygt hjem.

TEKST: CAMILLA DELBEKK

Rita Eriksen er en av mange som har gitt barn et trygt hjem, gjennom sitt engasjement og fadderskap. Nå håper hun folk støtter opp om SOS-barnebyers julekampanje så 3000 barn får en ny start.

– Vi kan ikke lukke øynene når vi ser barn lide, men gjøre noe, alle sammen! sier Rita Eriksen.

Hun medvirker i anmelderfavoritten «Vi elsker Abba», som går for fulle hus i Oslo. Kontrasten til temaet barndom og bistand er stor. Men urettferdighet og barn som lider får Rita Eriksen til å heve stemmen, den som svært mange kjenner fra finalen i Stjerneekamp på NRK i 2012 og Tir n'a Noir med bandet Vamp.

«Jeg tenker ofte på Angelina med seks unger. De måtte streve for å komme gjennom dagen.»

– Bistandsbudsjettet i Norge er ingen selvfølge. Ikke innsatsen til alle som jobber beinhardt i felt heller.

BLIR GLAD AV Å GI

Hun har vokst opp med giverglede, i et hjem med gode foreldre, hund og en storebror hun senere dannet sangduoen Eriksen med. Besteforeldrene bodde i nærheten og drev gårdsbruk. Det var trygt

på Sola utenfor Stavanger. Den tryggheten vil hun gi videre.

– Å gi noe til andre gjør meg godt, sier hun. Engasjementet for veldedighet vokste da hun ble mamma. – Det var en vinterdag i 2001. Jeg hadde nettopp blitt mor og satt på kafé. I vogna lå min største skatt, hun som hadde tatt over livet mitt. Avisen skrev om den ekstreme krigen i Rwanda, og jeg synes det var så ufattelig at noen kunne være så følelsesløse mot små barn som aldri hadde gjort noe vondt. Jeg begynte å grine, dro rett hjem og ble fadder, forteller hun.

LANGVARIG ENGASJEMENT FOR BARN

Femten år senere er tobarnsmoren fortsatt fadder. Engasjementet er også blitt sterkere etter at hun besøkte Tanzania for to år siden. Først dro hun til Zanzibar for å spille inn musikkvideo til egenprodusert plate, deretter til Mwanza, hvor grunnmuren til SOS-barnebyen tok form. Her var også SOS-familieprogrammet inne i sitt fjerde år og hundrevis av familier fikk starthjelp til å kunne ta bedre vare på barna sine.

– Jeg tenker ofte på Angelina med seks unger. De måtte streve for å komme gjennom dagen. Barna gikk til skolen uten frokost, var uten mat hele dagen, og kanskje fikk de maisgrøt til kvelden. Angelina hørte aldri barna klage. Hun sa til meg at barna var så glade for å gå på skolen, sier Eriksen.

Det går framover i Mwanza nå. I fjor hadde over 200 familier fått stabil inntekt

gjennom SOS-barnebyer, flere familier hadde reparert hjemmene sine, og over 600 barn fikk støtte til utdanning. 20 familier har også hatt så stor fremgang at de nå klarer seg på egenhånd og gir god omsorg til barna sine. Og i oktober åpnet SOS-barnebyen som gir 120 barn et trygt hjem.

– Det er jo helt fantastisk at det går så bra, utbryter hun.

BARN MÅ BLI SETT

Rita Eriksen har klare tanker om hva barn må ha.

– Alle unger trenger å få ros og trygghet, noen som er glade i dem og som kan beskytte dem når det trengs. Men vi må også stille krav til dem. De må bli sett, finne sin plass i familien og føle seg til nytte. Så må de ha muligheten til å spise seg mette hver dag.

FAKTA HJEM TIL JUL

SOS-barnebyers julekampanje.

Målet er å gi 3000 barn et trygt hjem og en ny start.

Følg med på vårt digitale juletre. For hver ny bidragsyter tennes et lys på dette magiske treet. Når målet er nådd, vil stjernen i toppen lyse.

Les mer om kampanjen og inviter andre til å delta på www.hjemtiljul.no.

DET GODE SEIRET TIL SLUTT

Emil Okkenhaug (15) ble drept på Utøya. Midt i sorgen har familien funnet lindring i en SOS-barneby i Peru.

TEKST: KRISTIN STOLTENBERG

Den andre november 2012 er familien Okkenhaug i SOS-barnebyen i Juliaca. Det er Emil sin bursdag, og i dag skulle han ha fylt 17 år. Familien er på sin livs reise, ikke bare i antall kilometer, men også mentalt. Det er en reise for å hedre Emil og alt det han stod for. Målet er SOS-barnebyen, som det i skrivende stund er donert nesten 700 000 kroner til – i Emils navn.

Tilfeldighetene vil ha det til at denne dagen også er de dødes dag i katolske Peru. Så når familien sitter med hvert sitt tente lys ved et blomster- og kakepyntet alter med bilde av Emil på, når tårene renner fritt og det kjennes så bunnløst vondt, men også så godt. Når peruanske barn som selv strever med vonde historier om tap og sorg kommer bort og deler ut klemmer og godteri. Ja, da kjenner familien på en sterk fellesskapsfølelse på tvers av landegrenser. Derfor sier pappaen til Emil, Arne Okkenhaug, da han tar ordet: «I dag har det gode vunnet over det onde».

– Godheten seiret til slutt. For oss er det blitt tydelig hva som er viktig i livet. Og derfor vil vi gjøre det lille vi kan for at andre barn skal få et nytt liv, sier Arne Okkenhaug.

– EN PLIKT TIL Å BRY OSS

For Maria Okkenhaug (14), den yngste søsteren til Emil, kjennes det riktig og viktig.

– Når noe så fælt skjer og du står uten mulighet til å gjøre noe med det, men du kan hjelpe andre som har det vondt – ja, da må du det. Det er din plikt, sier Maria.

Og forteller at hun, storesøster Oda og foreldrene så hvor lite som skulle til for at barna de møtte i Peru ble glade. Hun så

omsorgen og støtten de fikk – og hjelpen til å stake ut en retning i livet sitt, til tross for alt de hadde med seg i bagasjen. Å få være med på den støtten kjennes svært meningsfullt. I Juliaca delte familien blant annet ut trøyer fra sitt lokale fotballag Nessegutten i Levanger. I retur fikk de en landslagstrøye fra Peru med Emils navn på ryggen.

DERFOR VALGTE DE PERU

Familien Okkenhaug har vært faddere i SOS-barnebyer siden Emil var liten – for etter hvert to barn i Burundi i Øst-Afrika. I forberedelsene til begravelsen til Emil ble det klart for dem at like kjært som blomster ville det være med en gave til organisasjonen som hadde betydd så mye for Emil. Valget falt på Juliaca, hvor to av husene i SOS-barnebyen finansieres av trofaste støttespillere i Nord- og Sør-Trøndelag. I etterkant fikk også kjæresten til Emil et fadderbarn her.

I løpet av ett år kom det inn hele 350 000 kroner i Emils navn, inkludert 6000 kroner fra skolejoggen på Maria sin skole. I dag er summen doblet. Det hender for eksempel at Arne Okkenhaug, som jobber som psykiatrisk sykepleier, holder foredrag om hvordan det er å miste fotfeste i livet. I stedet for honorar ber han om en gave til den samme kontoen i SOS-barnebyer. Og nylig feiret han og faren, Alv Okkenhaug, henholdsvis 50- og 90-årsdag. I stedet for gaver, ga gjestene 60 000 kroner – også merket Emils navn.

– Jeg hadde ikke trodd det skulle komme inn så mye penger. Det er godt å kjenne på hvor mange mennesker som vil oss vel.

FOTO: PRIVAT

Familien tenker på Emil hver eneste dag.

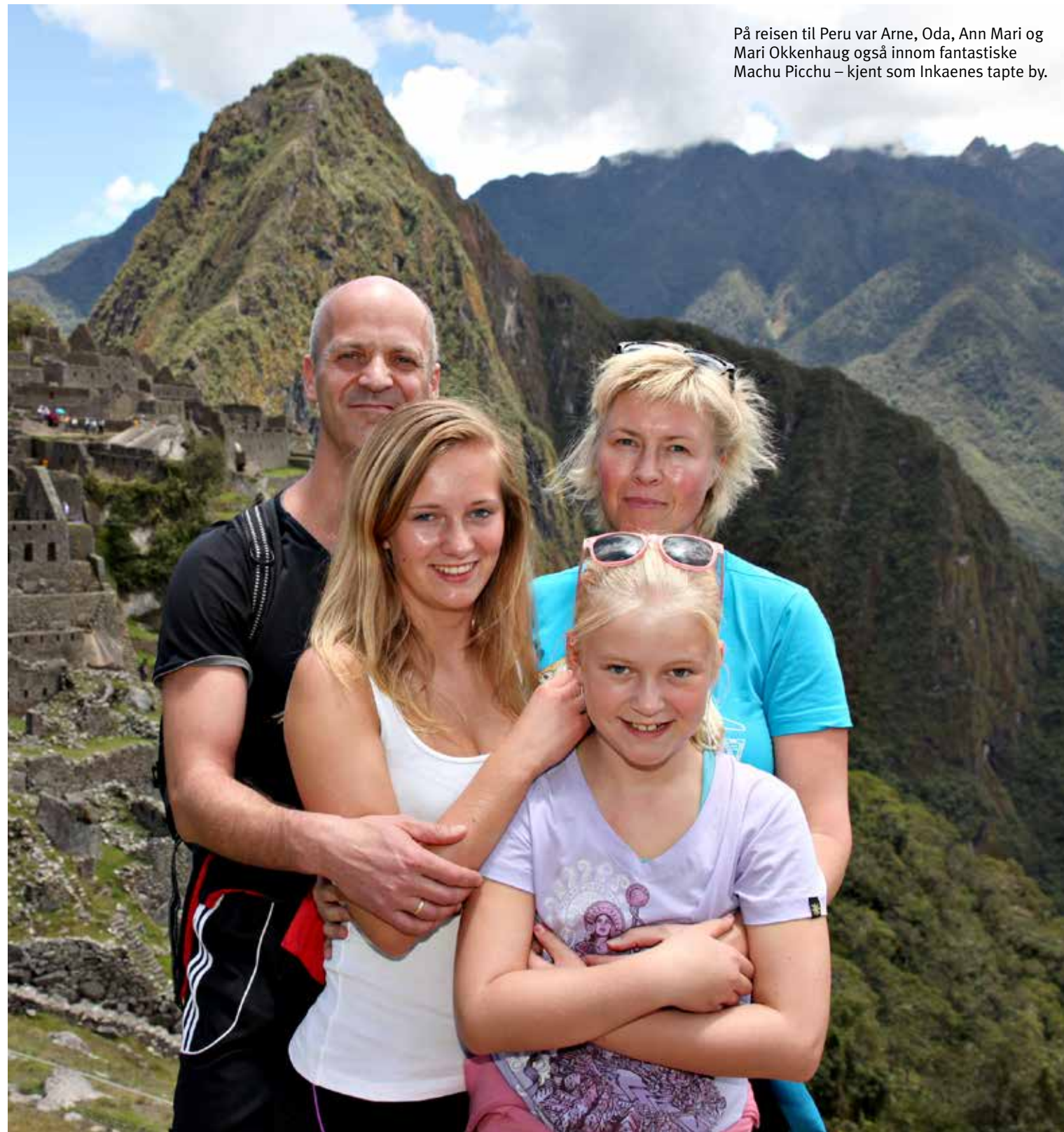
Gavene er en trøst i sorgen. De er med på å lette byrden noe. Å vite at vi kan gjøre noe slik at barn som er i en vanskelig situasjon kan få et bedre liv, det er tilfredsstillende og godt, sier Arne.

MANGE HUNDRE FÅR STØTTE

I dag finnes det elleve SOS-familier med totalt 64 barn i SOS-barnebyen i Juliaca, som ligger 3825 meter over havet sør i Peru. Behovet for målrettet innsats i dette området er betydelig. Her lever 42 prosent av befolkningen i fattigdom. De sosiale problemene i byen er store og mange barn har ikke mulighet for å gå på skole.

Kommunikasjonssjef Synne Rønning i SOS-barnebyer sier støtten fra familien Okkenhaug og lokalsamfunnet i Levanger har enorm betydning.

– Barn som har vært alene, eller som har trengt en ny familie har fått en trygg

På reisen til Peru var Arne, Oda, Ann Mari og Mari Okkenhaug også innom fantastiske Machu Picchu – kjent som Inkaenes tapte by.

SOS-barnebyen har laget et alter til minne om Emil, til bruk i minnestunden.

Her er familien Okkenhaug æresgjester på en fest på skolefritidsordningen. Maria sang og fikk også svært god kontakt med noen av barna.

Det var mange gode klemmer å høste på reisen, synes Ann Mari Okkenhaug.

Oda, Arne, Ann Mari og Mari Okkenhaug sammen med SOS-moren og barna i Trønderhuset. På veggen henger minnetavlen. Foran Arne står fadderbarnet til Emils kjæreste.

omsorgsperson, mulighet for skolegang og alt barn trenger for å utvikle seg. I tillegg har hundrevis av barn og deres familier fått støtte, slik at familiene har bedret helsesituasjon, barna har fått tilgang til utdanning og de voksne har fått støtte til å skape inntekter til familien. Familier i en svært sårbar situasjon er dermed bedre rustet til å gi barna sine omsorg. En uvurderlig støtte fra et lokalsamfunn i Levanger til et lokalsamfunn i Juliaca, sier Rønning.

«EN MEMORIA DE EMIL»

På det som kalles Trønderhuset i SOS-barnebyen står det en plakett merket «En memoria de Emil» – til minne om Emil. Ann Mari Okkenhaug, moren til Emil, synes det er sterkt at navnet hans lever videre på den andre siden av jorda.

– Reisen til Peru var viktig for oss som familie. Det var gått over ett år siden Utøya og vi hadde vært gjennom rettssaken og Gjørvekommisjonen. Da var det godt å kunne tenke på noe annet og få en ny dimensjon over livet, sier Ann Mari Okkenhaug.

Hun tror Emil ville vært veldig fornøyd med dem nå. Han var en gutt med et demokratisk sinnelag og som brydde seg om andre mennesker. Han var politisk

interessert og reisen til Utøya i 2011 hadde han gledet seg til i mange måneder. Det var første gang han skulle på AUF-leir, og de var seks gutter som dro fra samme klasse. Bare fem kom tilbake. Emil var en av de siste som ble skutt ved pumpehuset på Utøya.

Familien tenker på ham nesten hver eneste dag. De har bevisst jobbet med at de ikke skal bli bitre.

– Det er ingen annen vei en fremover.

Vi glemmer ikke Emil og han er med oss videre. Men samtidig kjenner vi på at det også er lov til å oppleve gode ting i livet.

Det går an å ha gode dager, sier Ann Mari.

– SETTER MER PRIS PÅ LIVET

Datteren minner om ordtaket «tiden leger alle sår».

– Det ordtaket stemmer ikke. Selv om det ikke er sånn at jeg gråter hver dag som i starten, så tenker jeg fortsatt på Emil inni meg. Hver eneste dag. Nå, etter fem år, tenker jeg mye på hvordan livet hans ville vært, sier Maria.

Hun har bestemt seg for at hun vil tilbake til Peru, til barna i Emils hus. Derfor har hun valgt spansk på ungdomsskolen, sånn at hun lettere kan snakke med dem.

14-åringen husker spesielt historien til en av de foreldreløse guttene i SOS-barnebyen. Han var tidligereategutt, eldst i søskenflokk og opplevde at moren døde i armene hans.

– Når jeg tenker på at jeg selv har det fælt, så kan jeg i stedet tenke på hvordan barn i Peru har det. Det er så mange sterke historier. Så mange barn som har det verre enn meg. Jeg setter mer pris på livet mitt etter turen til Juliaca, sier Maria Okkenhaug.

Familien Okkenhaug hadde med fotballtrøyer fra sitt lokale fotballag. I retur fikk de en landslagstrøye fra Peru med Emils navn på ryggen.

De fikk en ny og lettere hverdag

I et land hvor det å få et funksjonshemmet barn er sterkt stigmatisert, gir SOS-barnebyers prosjekt barn med funksjonshemminger og familien deres en helt ny hverdag.

Tekst: TORUNN GILJE

I Russland er funksjonsnedsettelse fremdeles forbundet med tabu og stigmatisering. Mange tror at det er foreldrenes feil, og barna blir ofte holdt innendørs og i skjul. I tillegg er offentlige støtteordninger mangelfulle og vanskelig tilgjengelige.

KAN IKKE VÆRE ALENE

Elena (16) ble født med en lettere funksjonsnedsettelse. En operasjon som skulle bedre hennes funksjonsevner gikk galt. Da hun våknet etter lang tid i koma, hadde hun mistet språk og bevegelsesevne.

«Da jeg måtte reise vekk i ti dager, tok de henne med hjem til seg. Vi hadde ikke klart oss uten dem.»

I mange av familiene til barn med sterk funksjonsnedsettelse er moren alene med omsorgen. Det er også Elenas mor Valentina. Med et barn som i verste fall er avhengig av hjelp 24 timer i døgnet, blir den voksne låst til hjemmet. Å ha en vanlig jobb utenom blir umulig – bare det å handle mat i butikken er en utfordring.

ENESTÅENDE TILBUD

For å forhindre institusjonalisering og gi barn med funksjonsnedsettelse en bedre hverdag, har SOS-barnebyer i Murmansk etablert «Open World». Prosjektet, som er delvis finansiert av det norske Helse- og omsorgsdepartementet, er enestående i Nord-Russland, forklarer Russlands-

ansvarlig i SOS-barnebyer Norge, Cicilie Romundstad Asbøll.

– Det er et stort problem at barn med funksjonsnedsettelse i Russland blir institusjonalisert. Gjennom dette prosjektet bygger vi opp et støtteapparat til familiene, slik at barna kan bo hjemme. De får hjelp til søke om offentlig bidrag og hjelpemidler, slik at de faktisk får den støtten de har krav på. Vi driver også med rekruttering og opplæring av fosterfamilier til barn med funksjonsnedsettelse.

PERSONLIGE ASSISTENTER

«Open World» har en sterk partner i Sør-Varanger kommune. Sosialarbeidere fra Finnmarks-kommunen har gjennom workshops med sine kollegaer i Murmansk videreformidlet norske metoder i arbeidet med barn med funksjonsnedsettelse. Et viktig tiltak er personlige assistenter, som kommer hjem til familien.

DEL AV FAMILIEN

For Valentina er assistentene Denis Pashkov og Anastasia Pashkova, som for øvrig er gift, som en del av familien.

– Den avlastningen de gir meg, er helt nødvendig for å få hverdagen til å gå opp. Og de har så tett og god kontakt med Elena. Da jeg måtte reise vekk i ti dager, tok de henne med hjem til seg. Vi hadde ikke klart oss uten dem.

I tillegg til assistenter til familier, etablerer SOS-barnebyer i Murmansk nå også et assistent-program for unge, slik at de kan få hjelp og støtte til å leve et uavhengig liv. Alternativet for mange av dem er at de havner på institusjon for voksne, hvor de blir boende resten av livet.

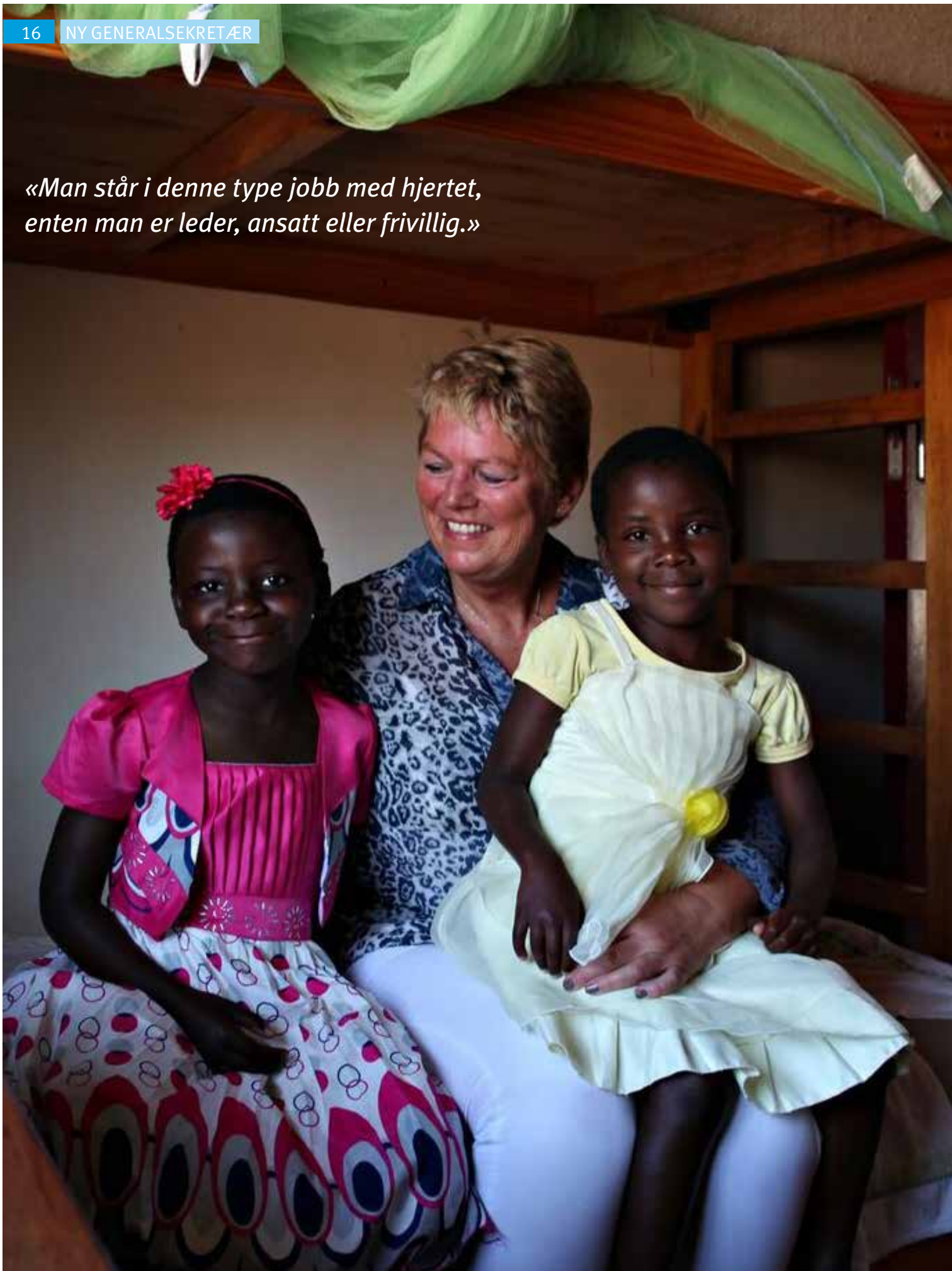
Avlastningen fra assistenten Denis Pashkov betyr svært mye for Elena og moren Valentina.

FAKTA OPEN WORLD

Prosjektet bidrar til at barn og unge med funksjonsnedsettelse i Murmansk-regionen

- i mindre grad blir forlatt og/eller plassert på institusjon
- sammen med sine familier blir bedre integrert i samfunnet
- får en bedre livskvalitet
- får et bedre tilbud med gode og koordinerte tiltak for hele familien
- møter større forståelse og mer toleranse blant befolkningen generelt

«Man står i denne type jobb med hjertet, enten man er leder, ansatt eller frivillig.»

– Det var utrolig flott å møte barn og mødre i SOS-barnebyene i Malawi. Jeg opplevde at SOS-mødrene hadde en stolthet på vegne av barna, og at barna hadde utviklet gode søskenforhold, sier Bente Lier. Her er to hun fikk spesielt god kontakt med.

– Det er godt å kjenne på at jeg gleder meg

Bente Lier har erfart hvor viktig det er å vokse opp i trygghet. Nå vil hun bruke livet sitt på å bidra til at barn over hele verden kan få en omsorgsfull oppvekst.

Tekst: KRISTIN STOLTENBERG

Reisen fra fadder til generalsekretær tok nesten femti år. Men Bente Lier har brukt årene fra klassen på Tåsen skole i Oslo fikk sitt første fadderbarn, godt. Det har vært en reise som ikke bare har formet henne som menneske og leder, men som også har gitt livet ny retning.

– Jeg synes jeg er heldig som kan jobbe med det andre bruker fritiden sin på. For meg er det både et privilegium, og et verdi-valg, sier Bente Lier.

Det er ti år siden hun tok det valget. Da ble direktørtittelen i telekomselskapet Ericsson byttet ut med generalsekretær i Skiforeningen. Et valg som innebar en endring av to ganske vesentlige ting i en ansettelse: Lønn og tidsbruk. Bente Lier valgte å halvere lønnen – og jobbe mer. Det har hun ikke angret på.

– Man står i denne type jobb med hjertet, enten man er leder, ansatt eller frivillig. Å få lov til å lede mennesker som jobber ut fra sitt brennende engasjement, er noe jeg trives med, sier Lier, som har vært aktiv i frivillig arbeid helt siden Handelshøyskolen.

DIKTET SANG PÅ EVENTYRISA

«Ja, kom alle sammen bli med,
vi samler inn ting som vi gir
til en pike som heter Shakira ved navn,
vi gjør alle ting som vi kan...»

Omtrent sånn lød verset Lier og to venninner sang om fadderbarnet sitt i barndommen. Helt siden den gang har hun kjent en tilknytning til SOS-barnebyer, og som voksen har Lier fulgt utviklingen i organisasjonen. I dag har

familien to fadderbarn i Vietnam og ett i Mellom-Amerika. Ikke minst da sønnene Jonas (22) og Erlend (20) var små, var hun opptatt av å bevisstgjøre dem andre barns situasjon.

– Gjennom SOS-barnebyer får man en unik mulighet til å følge fadderbarna, og samtidig får man en bekreftelse på at pengene påvirker mange barns liv. Å sikre barn god omsorg er noe av det viktigste vi kan gjøre som mennesker, sier Lier.

Så da hun så at SOS-barnebyer søkte etter ny generalsekretær, kjente hun at stillingen snakket til henne. Dette var virkelig en jobb hun ville ha. Bare ikke akkurat nå.

DREVET AV PLIKTFØLELSE

Det var kun ett år siden hun hadde begynt som leder for nasjonal avdeling for omsorgsfag i Røde Kors. To dager før hun startet, hadde Røde Kors satt «krisestab» på grunn av den store flyktningtilstrømmingen. Lier fikk ansvaret for håndteringen, og ble svært imponert over beredskapsevnen til organisasjonen som viste en historisk mobilisering. Situasjonen var ny for alle og oppgavene var mange og store, men Lier kjente at hun stod trygt.

– Jeg reflekterte over at det var godt å være en «voksen dame» på 55 år som har erfart mye. Det ga meg trygghet selv om akkurat denne situasjonen var ny. Samtidig var det ekstra tilfredsstillende å kjenne at jeg hadde krefter og ikke ble sliten, siden jeg nettopp hadde avsluttet en vellykket cellegiftbehandling for brystkreft, sier Bente Lier.

FAKTA BENTE LIER (56)

- 1. november begynte hun som generalsekretær i SOS-barnebyer.
- Kommer fra stillingen som leder for nasjonal avdeling for omsorgsfag i Røde Kors.
- Bred erfaring fra privat sektor og organisasjonsliv, hvorav nesten ni år som generalsekretær i Skiforeningen.
- Lederroller innen kommunikasjon, HR og markedsføring i blant annet Dagbladet, MMI, Dyno, Ericsson og ved Statsministerens kontor.
- Gift med Reidar Gjærum, kommunikasjonsdirektør i Statoil Hydro. To barn: Jonas (22) og Erlend (20).
- Bor på Nordberg i Oslo. Hytte på Gålå i Gudbrandsdalen.
- Fritid: Liker å lage mat med venner, tre jenteklubber – inkludert en litteraturklubb. Trives i naturen og med ski på beina.

Men kunne hun virkelig slutte i den jobben?

– Jeg trivdes veldig godt i Røde Kors. I tillegg kjente jeg på pliktfølelsen av at man ikke forlater en lederjobb etter ett år, og jeg var redd for at de skulle føle at jeg sviktet dem. Hele livet har jeg nok kjent på at jeg ønsker å være ansvarlig, til å stole på. I denne situasjonen gikk jeg flere runder

High five! I Malawi møtte Bente Lier fembarnsmoren (nr. to fra høyre) som har klart å snu et svært vanskelig liv til å kunne bli en ressurs for familien og lokalmiljøet – takket være SOS-barnebyers familieprogram.

med meg selv, men landet på at dette måtte jeg bare gjøre, sier Lier – som i ettertid bare har høstet forståelse for valget.

DET VIKTIGSTE LIGGER I BUNN

Men hva er det som gjør henne trygg og robust? Er det alle årene som leder, med blant annet håndtering av store oppsigelser, og også en smertefull erfaring med å miste en ansatt i arbeidsulykke? Det har nok bidratt. Men det viktigste ligger i bunn. Bente Lier er overbevist om at en omsorgsfull oppvekst har vært avgjørende for den tryggheten hun har møtt verden med, og de utfordringene hun har gått inn i. Det har også vært essensielt for henne og mannen å gi egne barn.

– Når trygghet oppleves som så viktig for meg, er det svært meningsfullt å kunne bidra til å gi barn over hele verden en ballast av omsorg, kjærlighet og trygghet. Barn som vokser opp med god omsorg har større mulighet til å bli ressurssterke voksne, som kan ta ansvar for seg selv og sin familie. De får bedre jobbmuligheter og har kompetanse til å bidra til utvikling av samfunnet, sier hun.

TAKK TIL FADDERNE

Og det er dette som er fundamentet i SOS-barnebyers arbeid. Et fundament som ikke ville vært mulig uten tilliten fra faddere og trofaste støttespillere.

– At vi driver for private innsamlede midler er et stort ansvar, sier Lier. Generalsekretæren har allerede vært på besøk i to SOS-barnebyer og møtt deltakere i familieprogram i Malawi. En fembarnsmor fortalte at hun hadde klart å bygge hus ved hjelp av en mikrofinansieringsgruppe i regi av SOS-barnebyer. Hun livnæret seg nå på å selge skjørt og var blitt en ressurs for familien og lokalsamfunnet.

«Jeg gleder meg til at vi setter nye mål»

– Det var sterkt å høre hvor stolte sønnene var av henne, sier Lier - og utdyper: Reisen til Malawi var en bekreftelse på hvor meningsfullt det er å være fadder, og at arbeidet vårt nytter.

DETTE BLIR HOVEDOPPGAVENE

Stillingen hennes innebærer også en plass ved bordet i den internasjonale ledergruppen, slik forgjenger Svein Grønnern hadde. Lier har stort respekt for det arbeidet Grønnern har gjort gjennom 21 år og hun innrømmer at det ikke bare er lett å etterfølge ham. Likevel synes hun det er mer motiverende enn skremmende.

– Overordnet vil min hovedoppgave være å sikre at SOS-barnebyer fortsatt er

minst like relevant fremover som det vi har vært til nå. Både for dem vi er til for, og for dem som vil støtte arbeidet. Internasjonalt og i Norge gjøres det løpende prioriteringer for å se hva vi skal gjøre og hvordan vi skal sikre politisk og økonomisk støtte. Jeg gleder meg til at vi setter nye mål, sier Lier.

GÅR HELST TUR ALENE

Folk som kjenner Bente Lier bruker ord som positiv, konstruktiv, nysgjerrig, lyttende og åpen når de beskriver henne. I tillegg er hun målrettet.

Det siste er for øvrig et ord som også passer til den private Bente Lier. Hun som aller helst vil jakte når hun er ute i naturen. Ikke med hagle, men med blikket festet på bakken i håp om å finne sopp, eller multer. Eller som deltaker i en turorientering. Og turen, ja den går hun helst alene.

Det er først om vinteren, når skiene spennes på, at mannen Reidar Gjørsum får være med. Han som da han var sjefssekretær i Oslo Høyre, ansatte Lier som informasjonssjef. De ble etter hvert et par. Lier mener han er en god samtalepartner, og det er bra, for det blir nødvendigvis en del jobbprat hjemme.

– Jeg liker å jobbe, jeg får energi av det. Så nå gleder jeg meg virkelig til å komme i gang, sier Bente Lier.

Jevnaldrende er nøkkelen til god integrering

Barn som har flyktet alene til Norge trenger stabil omsorg, nye venner og en meningsfull hverdag. SOS-barnebyer kan sørge for det første, men trenger hjelp fra norsk ungdom til de to siste.

Tekst: TORUNN GILJE

I 2017 skal SOS-barnebyer samarbeide med 15 kommuner for å skape en ung-til-ung-ordning. Målet er å komme i kontakt med engasjert norsk ungdom som vil bli kjent med og støtte jevnaldrende som har flyktet alene til Norge.

Ung-til-ung-ordningen er en del av prosjektet «Våre nye barn» og finansiert av stiftelsen Egmont Fonden.

– Vi mener dette prosjektet er et ambisiøst og nytenkende eksempel på hvordan kommuner og det private kan samarbeide. Målet er en så rask integrering som mulig, med fokus på det enkelte barns behov. Det kan bidra til å øke barnas trivsel og utvikling, sier Henriette Christiansen, direktør for Egmont Fondens Støtte- og bevilgningsadministrasjon.

LITE KONTAKT = UTENFORSKAP

De som har flyktet har forlatt nettverk og alt de har vokst opp med.

– Vi vet at mange av dem blir sittende mye for seg selv, med minimalt med kontakt med norske ungdommer. Det kan føre til utenforskap og isolering, som ikke er bra hverken for barna eller samfunnet de skal bo i, sier leder for prosjektet i SOS-barnebyer Sissel Aarak.

«Vi vet at flykninger mest av alt ønsker seg venner og kontakt med jevnaldrende.»

UNG-TIL-UNG

Skal barna føle tilhørighet, må de bli fortrolige med et samfunn med aktivitets-tilbud, kultur og sosiale omgangsformer som er annerledes enn de er vant til. Omgang med jevnaldrende er den absolutt beste måten å lære dette på, mener Aarak.

Under Arendalsuka i august spiste statsråd Sylvi Listhaug brunsj sammen med SOS-barnebyer og enslige mindreårige flyktninger. Ungdommene fikk mulighet til å fortelle statsråden hvorfor det er viktig med kontakt med norske jevnaldrende.

– Vi vet at flykninger mest av alt ønsker seg venner og kontakt med jevnaldrende. Vårt mål er at norsk ungdom skal kunne introdusere unge flykninger for ulike miljø og arenaer i lokalsamfunnet, ut fra interesser. Og at det ut fra dette skal skapes ekte relasjoner.

INTERESSE FRA FLERE

SOS-barnebyer har snakket med flere kommuner som bosetter barn og unge. I tillegg til gode løsninger for bosetting, etterlyser de tiltak som gir barna en raskere og enklere vei inn til det norske samfunnet. Kommuner av ulike størrelser og fra ulike deler av landet ønsker å være med i den første fasen, hvor tiltak og modell skal utvikles.

I 2016 kom 5297 barn alene på flukt til Norge. 859 av dem var under 15 år.

FAKTA EGMONT FONDEN

Egmont Fonden er et fond som består av en kommersiell del som driver medievirksomhet, og en allmenntilgjengelig del som skal bidra til et godt liv for barn og unge.

Egmont Fonden har aktiviteter i 30 land og står i Norge bak TV 2, Egmont Publishing, Nordisk Film, Nordisk Film Kino, Nettavisen (50%) og Cappelen Damm (50%).

I 2015 gikk ca 100 millioner av overskuddet fra den kommersielle medievirksomheten til allmenntilgjengelige innsatser for sårbare barn og unges trivsel og læring.

I Norge støtter Egmont Fonden blant annet initiativer gjennom Forandringsfabrikken, Senter for Krisepsykologi, Stine Sofies Stiftelse, Alternativ til Vold, Norske Kvinners Sanitetsforening samt Kronprinsparets Fond.

I tillegg har Egmont Fonden i 2016 bevilget nær 38 millioner kroner til tiltak for læring, trivsel og integrering for flyktningbarn og deres familier i Norge og Danmark. Mottakere i Norge er både store organisasjoner som SOS Barnebyer og SosEnt-entreprenører som Intempo AS.

STORT & SMÅTT

Liten engel – stor glede

DENNE LILLE JULEGAVEN
GLEDER IKKE BARE
MOTTAKEREN.

FOTO: HELENA REKLING

I Storgata i Oslo har Kirkens Bymisjon et verksted for produksjon av glass-engler og ulike keramikkgenstander. De rundt tjue ansatte er mennesker som er blitt stående utenfor arbeidslivet. Gjennom veiledning og individuelle tilpasninger legger prosjektet SPENN til rette for en type aktivitet som kan bidra til å øke livskvaliteten deres.

I tillegg til å gi mennesker i Norge en bedre hverdag, støtter de SOS-barnebyers arbeid i familieprogrammet i Mbabane i Swaziland. I fjor valgte SPENN å gi ti kroner fra hvert solgte produkt i desember til SOS-barnebyer. Noe som resulterte i en donasjon på 30 000 kroner. I år gjør de det samme igjen, så hvis du har lyst til å gi bort noen julegaver som gleder både mennesker i Norge og i Swaziland, kan du ta turen innom verkstedet, eller bestille via internett på www.kbspenn.no.

For en fantastisk festivalsommer!

Frivillige fra SOS-barnebyer gjorde en kjempejobb under Kongsberg Jazzfestival og Slottsfjellfestivalen i sommer.

Hør bare hva 1200 dugnadstimer førte til på Slottsfjellfestivalen: Der solgte frivillige blant annet 62 kasser jordbær, 30 kg druer og 100 liter kaffe. SOS-barnebyer Vestfold var med for sjette gang og i løpet av de seks årene de har deltatt, er det samlet inn nesten to millioner kroner. Dette har fullfinansiert et hus i SOS-barnebyen i Mwanza i Tanzania, som åpnet i slutten av oktober.

I Kongsberg er frivilligruppa faste deltagere på Kongsberg Jazzfestival, hvor de bidrar med synlighet og morsomme

aktiviteter for barn i Barnivalen. Med gode støttespillere som Kulturskolen, skoler og barnehager, har gruppen bidratt med hele 4,4 millioner kroner til Malawi siden 2004.

Vervet 38 nye til UngSOS på én dag

I september startet UngSOS Nord-Trøndelag en vervekampanje der målet var å få 30 nye medlemmer. Gleden var derfor stor da gruppen klarte å verve totalt 48 nye ungdommer, 38 av dem på samme dag.

- Vi er heldige som har så mange engasjerte og frivillige ungdommer. Å være frivillig gir mye tilbake. Man lærer mye, det er sosialt, engasjerende og man får en følelse av at man bidrar til samfunnet på en positiv måte, sier Ingunn Kulstad i UngSOS Nord-Trøndelag.

UngSOS består av flere hundre engasjerte ungdommer som bruker fritiden på å støtte SOS-barnebyers arbeid. De lokale gruppene får stadig flere frivillige, og nye grupper dukker opp. Aktivitetene varierer – fra stands på festivaler, kakesalg i kantine på skolen, til konserter, quiz-kvelder og påvirkningskampanjer. Har du lyst til å bli med i en eksisterende gruppe, eller være med på å starte en der du bor?

Ta kontakt med frivillig@sos-barnebyer.no

DEL DINE FADDEROPPLEVELSER MED OSS!

Har du et spesielt minne fra tiden som fadder? Eller har du kanskje besøkt en SOS-barneby? Dine opplevelser og meninger er svært verdifulle for oss.

Vi håper derfor du vil dele din historie med oss. Fortell oss hva vi er gode på, eller hvordan vi kan bli enda bedre. Skriv til oss på e-post-adressen: giveropplevelser@sos-barnebyer.no

GÅR FOR NULL HULL I BOTSWANA!

Sofia Villingstam opplevde at elevene var veldig interessert i å lære om god tannhelse.

På ett år har hele 9000 barn i Botswana fått opplæring i å ta vare på tennene sine.

Det var mange ivrige tannpussere da ansatte i MARS Nordics var i Botswana for å trene barn, lærere og foreldre i god tannhelse. I september var det ett år siden selskapet besøkte landet sist, og Sofia Villingstam i MARS Nordics synes det var inspirerende å se hvordan tannhelseprosjektet skrider frem.

- Vi møtte lærere og elever som aktivt jobber med vårt prosjekt i klasserommene. Det ga håp om at arbeidet vårt virkelig gjør en forskjell for disse barna, sier Villingstam – og forteller at reisen berørte henne dypt.

– EN STERK OPPLEVELSE

Verdens helseorganisasjon rapporterer at 60–90 prosent av alle skolebarn i verden sliter med dårlig tannhelse. Det ønsker MARS Nordics å gjøre noe med, i første omgang til glede for barn i Ghana og Botswana. Hele 36 000 barn har så langt

fått opplæring i å ta vare på tennene sine. Syv ansatte i MARS Nordics har stått for opplæringen i landene, i samarbeid med SOS-barnebyer. – Det er fantastisk at vi sammen kan lære barn i Ghana og Botswana om tannhelse og forebygge tannsykdommer, og dermed fjerne ett hinder i barnas liv, sier Katarina Szostak i MARS Nordics. Kollega Mårten Jonsson beskriver reisen slik: – Det var en sterk opplevelse å få se det enestående arbeidet SOS-Barnebyer gjør med egne øyne, både i barnebyene og i familieprogrammene, sier Jonsson.

I tillegg til tannhelseprogrammet støtter MARS Nordics også det generelle arbeidet SOS-barnebyer gjør i Botswana. MARS Nordics har vært hovedsamarbeidspartner med SOS-barnebyer siden 2014.

FAGFORBUNDET MED REKORDINNSAMLING

Fagforbundet har samlet inn over 60 millioner kroner til barnebyen i Angola.

Tusenvis av medlemmer har betalt en hundrelapp eller to i måneden for å finansiere barnebyen, barnehagen, skolen og familieprogrammet i Angolas nest største by Huambo. Nå fortsetter de innsamlingen slik at alle programmene kan holdes i gang.

Innsamlingen har pågått i drøyt ti år og stadig flere er blitt med på spleiselaget. I dag teller de til sammen 5300 givere. I september var fem fylkesrepresentanter på besøk.

Egentlig startet forbundets engasjement da medlemmer i Oslo Sporveiers Arbeiderforening (OSA) via lønnstrekk samlet inn penger til finansiering av et familiehuis i en barneby i Russland. Fagforbundet ble inspirert og bestemte seg for å finansiere en hel barneby.

Midlene fra Fagforbundet er brukt til å bygge en skole i Huambo som er svært populær. Skolen har plass til 600 elever, og to undervisningsskift daglig gjør at over 1300 barn nå får undervisning.

FOTO: EMMA WITH

I september var fem av Fagforbundets medlemmer på besøk i barnebyen i Huambo. Det ble barnas dag, bestående av blant annet nyrørt jordbærsyltetøy, vafler og sekkeløp.

Barn kan gjøre en viktig forskjell både der de er og hvor de bor – og for andre barn på denne jord. .

Magisk juleglede

Visste du at alle mennesker kan utøve magi? Du trenger hverken være fe eller tryllekunstner – det holder å være akkurat den du er.

Tekst: RIKKE SOLIGARD

Barn kan gjøre en viktig forskjell både der de er, hvor de bor – og for andre barn på denne jord. Det vet alle barn som er faddere i en SOS-barneby. Det vet også barn som har vært med på Solsikkeaksjonen, Skolejoggen, Barnebymarsjen eller Omvendt Julekalender.

Da er man med på å støtte noen av de barna i verden som trenger det aller mest. Fordi barn i Norge bryr seg og gjør en innsats, får barn i andre land et bedre liv, et trygt hjem og en lysere framtid.

DEN FINESTE MAGI

Den aller fineste formen for magi oppstår når du gjør andre glad. Da er det som du skrur på sola inni kroppen din, og det kjennes varmt, godt og veldig fint.

Lysnissene kaller det å gjøre hjertestrek. Hjertestrek er det stikk motsatte av å gjøre rampestreker, fiksfanteri og ertebøll. Hjertestrek er å gjøre noe som lyser opp hjertet. Det kan være å hjelpe noen som trenger det, trøste noen som er lei seg, eller overraske noen med en gave man har laget selv. Det kan også være å smile og si hyggelige ting til noen. Ordene våre har reneste trolldomskraften i seg. Når vi sier hyggelig ting til hverandre, kan vi gjøre en helt vanlig dag om til verdens aller beste.

Lysnisser er forresten nisser som skal ha holdt til i skogsområder, ifølge et gammelt sagn. De tente lykter i hundrevis av år for at folk ikke skulle gå seg bort, eller føle seg ensomme når de var ute og vandret i mørket. I dag lever

nissene videre gjennom det vi kaller lysnisprosjektet.

STREKENE SMITTER

Det fine med hjertestrek er at de smitter, akkurat som vannkopper og forkjølelse, men på en mye hyggeligere måte. For når du gjør noe som gleder andre, så blir de ofte så glade at de går rundt og gjør noen andre glade også. Og er ikke det magi, så vet ikke vi! Hjertestrek smitte er den hyggeligste smitten å få. Og gi.

Om du gjør store eller små hjertestrek spiller ingen rolle – bare du gjør dem! Det er handling som fører til forandring.

SOS-barnebyer ønsker alle flotte hjertestrekskapere og magimakere der ute en riktig så god jul. Takk for at dere finnes! Verden trenger dere alle sammen.

Gå på ski for barn i Malawi!

Du trenger ikke gå langt for å registrere innsatsen din. Skilek teller også!

Gå på ski for en god sak

Snart er skisesongen her og vi minner om appen «Barn setter spor». Den måler innsatsen din på ski og forvalter skiglede i form av penger til en god sak.

Appen er utviklet i samarbeid med Skiforeningen og OBOS, og i løpet av fjorårets skisesong bidro barn til 618 000 kroner. Pengene går til å gi barn i Malawi omsorg og et trygt hjem, og målet for årets sesong er én million kroner. Beløpet gis av OBOS.

Hele familien kan bruke appen, som er en digitalisert utgave av Skiforeningens distansekort. For barn under 13 år genereres en sum penger til SOS-barnebyer for hvert oppnådde distansemerke. Last ned «Barn setter spor» og gå for bronse, sølv eller gull. Og husk: Både skilek og skitur teller.

Appen kan lastes ned gratis både for iPhone og Android. Les mer om sporene du kan sette her: www.barnsetterspor.no.

God skitur!

HVOR GODT KJENNER DU SOS-BARNEBYER?

Svar på spørsmålene og bli med i trekningen av en søt SOS-kosebamse.

1. Hvem hjelper SOS-barnebyer?
2. I hvor mange land jobber SOS-barnebyer?
3. Hva heter den nye appen vi har laget for barn?
4. Hva betyr det å gjøre hjertestrek?

TIPS: Det kan være smart å ta en titt på våre hjemmesider, www.sos-barnebyer.no, sammen med en voksen – hvis ikke du finner svarene på disse to sidene.

Svarene sendes på mail til : innholdsteam@sos-barnebyer.no

Send gjerne med et bilde av deg selv. Vinneren vil få det på trykk i neste utgave av SOS-magasinet.

Har du også lyst til å fortelle oss hva som gjør deg glad, og hva du gjør for å glede andre? Det hadde vært fint å høre om.

A woman with long brown hair, seen from behind, stands on a grassy hill looking up at a starry night sky. The landscape below is dark and silhouetted against the night sky.

Ikke alle ønskene til Solveig
står skrevet i stjernene.
Noen av dem har hun
satt ned på papiret.

**SOS
BARNEBYER**
Et trygt hjem for alle barn

SKRIV ET TESTAMENT SOM HANDLER OM LIVET

Ingen arveavgift • Fri advokathjelp • Hele eller deler av arven etter deg, kan gi de mest sårbare barna et trygt hjem og en fremtid.

sos-barnebyer.no/testament • Tlf. 23 35 39 00